

ZMIERENIE – ŽENIE NÁS KRISTOVA LÁSKA

(porov. *Druhý list Korinťanom* 5, 14 – 20)

Týždeň modlitieb za jednotu kresťanov

18. – 25. januára 2017

Spoločná iniciatíva

Komisie pre vieru a poriadok Svetovej rady cirkví
a Pápežskej rady na podporu jednoty kresťanov

Preklad z nemčiny pripravila Konferencia biskupov Slovenska
v spolupráci s Ekumenickou radou cirkví v SR.

Text v elektronickej podobe možno nájsť na www.ekumena.sk a www.kbs.sk.

Znenie anglickej a ďalších verzií možno nájsť na www.wcc-coe.org (news and resources)

© Konferencia biskupov Slovenska, 2016

© Ekumenická rada cirkví v SR, 2016

Biblické citácie:

Biblické citácie uvedené v tomto dokumente sú zo *Slovenského ekumenického prekladu Biblie s deuterokánonickými knihami*.

Vydala © Slovenská biblická spoločnosť, Banská Bystrica, 2007. Schválené Konferenciou biskupov Slovenska dňa 27. 3. 2008, č. 9-K/08.

PRE ORGANIZÁTOROV TÝŽDŇA MODLITIEB ZA JEDNOTU KRESŤANOV

Hľadanie jednoty po celý rok

Tradičný termín konania Týždňa modlitieb za jednotu kresťanov je na severnej pologuli od 18. do 25. januára. Tieto dni navrhol v roku 1908 Paul Wattson tak, aby modlitby prebiehali v dňoch medzi sviatkami sv. Petra (Katedra) a sv. Pavla (Obrátenie), čo im dodalo symbolický význam. Na južnej pologuli sú v januári prázdniny, takže cirkvi slávia Týždeň modlitieb v inom termíne, napríklad v období sviatkov Zoslania Ducha Svätého (ako to navrhlo Hnutie pre vieru a poriadok v roku 1926), ktoré tiež symbolizujú jednotu Cirkvi.

Keďže berieme do úvahy fakt, že sa termín modlitieb dá prispôbiť, povzbudzujeme vás, aby ste tento materiál vnímali ako pozvanie hľadať po celý rok možnosti na vyjadrenie miery dosiahnutého spoločenstva medzi cirkvami a spoločne sa modliť za úplnú jednotu, ktorá je Kristovou vôľou.

Prispôbenie textu

Tento materiál ponúkame so zámerom, aby bol prispôbený využitiu na miestnej úrovni, kedykoľvek to bude možné. Pritom treba brať ohľad na miestne liturgické a bohoslužobné zvyky i na celkovú spoločenskú a kultúrnu situáciu. Takéto úpravy by sa mali realizovať ekumenicky. Na niektorých miestach sú už vybudované ekumenické štruktúry na prispôbenie týchto materiálov. Želáme si, aby tam, kde to tak nie je, táto potreba podnietila vznik takýchto štruktúr.

Používanie materiálov na Týždeň modlitieb

- Cirkvám a kresťanským spoločenstvám, ktoré slávia Týždeň modlitieb za jednotu kresťanov prostredníctvom jednej spoločnej bohoslužby, ponúkame poriadok ekumenickej bohoslužby.
- Cirkvi a kresťanské spoločenstvá si môžu zaradiť texty z Týždňa modlitieb aj do svojich vlastných bohoslužieb. Podľa prostredia, v ktorom sa nachádzajú, možno primerane použiť modlitby z ekumenickej bohoslužby, materiál na „osem dní“ a výber ďalších modlitieb.

- Spoločenstvá, ktoré slávia Týždeň modlitieb v rámci svojich každodenných bohoslužieb, môžu počas tohto týždňa čerpať námety z materiálu na „osem dní“.
- Tí, ktorí by chceli viesť biblické hodiny na tému Týždňa modlitieb, majú možnosť ako základ použiť biblické texty a zamyslenia ponúknuté v materiáli na „osem dní“. Svoje každodenné spoločné stretnutia môžu uzavrieť prosebnými modlitbami.
- Tým, ktorí sa chcú modliť v súkromí, poslúži tento materiál ako inšpirácia na premýšľanie o ich modlitebných úmysloch. Môžu mať na pamäti, že tvoria spoločenstvo s ostatnými, ktorí sa na celom svete modlia za viditeľnejšiu jednotu Kristovej Cirkvi.

BIBLICKÝ TEXT NA ROK 2017

Druhý list Korint'anom 5,14 – 20

Ved' nás ženie Kristova láska, nás, čo sme pochopili, že ak jeden zomrel za všetkých, všetci zomreli. A za všetkých zomrel preto, aby tí, čo žijú, nežili už viac sebe, ale tomu, ktorý za nich zomrel a bol vzkriesený. Preto odteraz nikoho nepoznáme podľa tela. Aj keď sme poznali Krista podľa tela, ale teraz už nepoznáme. Preto ak je niekto v Kristovi, je novým stvorením. Staré veci pominuli, nastali nové. To všetko je z Boha, ktorý nás zmieril so sebou skrze Krista a dal nám službu zmierenia. Ved' Boh v Kristovi zmieril svet so sebou. Nepočítal ľuďom ich previnenia a nám uložil ohlasovať slovo zmierenia. V mene Krista sme poslaní a cez nás akoby Boh napomínal. V mene Krista vás prosíme: Zmierte sa s Bohom!

ÚVOD DO TÉMY NA ROK 2017

„Zmierenie – ženie nás Kristova láska“

(porovnaj Druhý list Korint'anom 5,14 – 20)

Nemecko: Krajina luteránskej reformácie

V roku 1517 vyjadril Martin Luther znepokojenie nad tým, čo vo svojej dobe považoval za neprávosti v Cirkvi a zverejnil to v 95 tézach. Na rok 2017 pripadá 500. výročie tejto kľúčovej udalosti reformného hnutia, ktoré na stáročia poznačilo život západnej Cirkvi. O tejto udalosti sa veľmi dlho, v neposlednom rade v uplynulých rokoch, viedli v Nemecku kontroverzné diskusie. Evanjelická cirkev v Nemecku (EKD) sa už od roku 2008 pripravuje na toto jubileum, pričom každý rok kladie dôraz na určitý aspekt reformácie, napríklad „reformácia a politika“ či „reformácia a vzdelávanie“. Okrem toho pozvala EKD svojich ekumenických partnerov na rozličných úrovniach, aby si spoločne pripomenuli udalosti z roku 1517.

Po intenzívnych a niekedy náročných diskusiách sa cirkvi v Nemecku zhodli na tom, že spomienka na reformáciu v ekumenickom spoločenstve by sa mala sláviť ako oslava Krista (*Christusfest*). Ak by sa kládol dôraz na Ježiša Krista a jeho dielo zmierenia, ako centrum kresťanskej viery, potom by sa všetci ekumenickí partneri EKD (Rímskokatolícka cirkev a

Pravoslávna cirkev, baptisti, metodisti, menoniti a ďalší), mohli podieľať na výročnej slávnosti.

Ak vezmeme do úvahy, že dejiny reformácie boli poznačené bolestivým rozdelením, znamená to významný úspech. Medzinárodná luteránsko-rímskokatolícka komisia pre jednotu intenzívne pracovala na dosiahnutí spoločného chápania myšlienky reformácie. Vo svojej dôležitej správe *Od konfliktu k spoločenstvu* komisia uznáva, že obe tradície urobia spoločne v tento výročný deň posun v rámci ekumenickej epochy a že pritom stoja pevne na zemi vo výsledkoch 50-ročného obdobia dialógu a nového chápania svojej vlastnej histórie a teológie. Dnes môžeme rozlišovať medzi náboženskou polemikou a teologickými pohľadmi reformácie. Katolíci sú schopní počúvať Lutherovu výzvu pre Cirkev dneška a vnímať ho ako „svedka evanjelia“ (*Od konfliktu k spoločenstvu*, 29). A tak si v roku 2017 luteránski a katolícki kresťania po stáročiach vzájomného odsudzovania a potupovania budú po prvý raz spoločne pripomínať začiatok reformácie.

Tomuto novému spojeniu a aktuálnym ekumenickým súvislostiam vďačíme za tému tohoročného Týždňa modlitieb za jednotu kresťanov: „*Zmierenie – ženie nás Kristova láska*“ (2 Kor 5, 14).

Rada kresťanských cirkví v Nemecku (ACK) a spomienka na reformáciu v roku 2017

ACK si rok 1517 pripomína rozličnými projektmi. Jeden z nich nesie názov *Ako poklad objavovať nanovo Bibliu* a nadväzuje na to, aký veľký význam prikladal Martin Luther Biblii. Bola vydaná brožúrka, v ktorej všetky členské cirkvi ACK opisujú svoj prístup k Biblii. Okrem toho zorganizovala ACK symbolickú púť k viacerým členským cirkvám vo Wittenbergu. Každé cirkevné spoločenstvo na tejto ceste vyjadruje a slávi svoj vzťah k Biblii svojím vlastným špecifickým spôsobom. ACK tiež zorganizovala v apríli 2015 konferenciu pod názvom: *Beznádejne rozštiepení? Požehnane obnovení? Päťsto rokov reformácie v rozmanitosti ekumenických perspektív*. Výsledky konferencie boli knižne publikované.

V súvislosti so spomienkou na výročie reformácie a na pozvanie Ekumenickej rady cirkví prevzala ACK aj úlohu pripraviť materiály na Týždeň modlitieb za jednotu kresťanov v roku 2017. Prípravná 10-členná skupina, ktorá zobrazovala rozmanitosť členských cirkví ACK, sa v rokoch 2014 a 2015 zišla trikrát, aby vypracovala potrebné texty. Mimoriadnu pozornosť pritom sústredila na prípravu ekumenickej bohoslužby počas Týždňa modlitieb. Materiály majú slúžiť všeobecnému účelu Týždňa modlitieb a zároveň majú prispieť k spomienke na Lutherovu

reformáciu.

Téma Týždňa modliteb za jednotu kresťanov

Keď sa na jeseň v roku 2014 stretla nemecká prípravná skupina, hneď bolo jasné, že materiál na Týždeň modlitieb za jednotu kresťanov musí klásť dôraz na dve veci: Na jednej strane má ísť o oslavu lásky a milosti Boha, ktorý človeka ospravedlňuje len z milosti, čím sa zároveň zohľadní základná úloha cirkví, poznačených reformáciou Martina Luthera. Na druhej strane je potrebné pomenovať bolesť, a to pre hlboké rozkoly, ktoré vyplynuli z reformácie a tiež treba otvorene si priznať vinu. Tak sa otvára možnosť, kráčať po ceste zmierenia.

Text apoštolskej exhortácie pápeža Františka *Evangelii gaudium* (Radosť evanjelia) bol napokon rozhodujúci pri voľbe témy *Ženie nás Kristova láska* (9). Vďaka tomuto veršu (2 Kor 5, 14) v kontexte s celou piatou kapitolou *Druhého listu Korint'anom* formulovala nemecká prípravná skupina tému ekumenickej bohoslužby a Týždňa modlitieb za jednotu kresťanov 2017.

Biblický text: 2. list Korint'anom 5, 14 - 20

V tomto biblickom texte sa zdôrazňuje, že zmierenie je Božím darom, ktorý sa udeľuje celému svetu: „*Ved' Boh v Kristovi zmieril svet so sebou. Nepočítal ľuďom ich previnenia a nám uložil ohlasovať slovo zmierenia.*“ (v.19) V dôsledku Božieho konania je človek zmierený v Kristovi poverený tým, aby slovom i skutkom zvestoval zmierenie: „*Ženie nás Kristova láska*“ (v.14). „*V mene Krista sme poslaní a cez nás akoby Boh napomínal. V mene Krista vás prosíme: Zmierte sa s Bohom!*“ (v. 20). V texte sa zdôrazňuje, že toto zmierenie by sa bez obety neuskutočnilo. Ježiš vydáva svoj život, zomrel za všetkých. Poslovia zmierenia sú povolání, aby rovnako v jeho mene dávali svoj život. Už viac nežijú pre seba, žijú pre toho, ktorý za nich zomrel.

Denné meditácie a bohoslužba.

Biblický text 2. list Korint'anom 5, 14 – 20 tvorí tiež podklad na denné meditácie, ktoré rozvíjajú niektoré teologické pohľady jednotlivých veršov, a to nasledovne:

1. deň: Jeden zomrel za všetkých
2. deň: Nežiť viac pre seba
3. deň: Neposudzovať už nikoho podľa ľudských meradiel
4. deň: Staré pominulo
5. deň: Začalo nové
6. deň: Boh nás zmieril so sebou
7. deň: Služba zmierenia
8. deň: Zmierení s Bohom

Fakt, že Boh zmieril v Kristovi svet so sebou, je v ekumenickej bohoslužbe dôvodom na oslavu. To však musí tiež zahŕňať naše vyznanie hriechov predtým, než budeme spoločne čerpať z prameňa Božieho odpustenia v ohlasovaní slova a prísľube odpustenia. Až potom budeme schopní svedčiť svetu, že je možné zmierenie.

Kristova láska nás ženie, aby sme boli svedkami

Kristova láska nás ženie modliť sa a zároveň robiť viac, ako je len modlitba za jednotu kresťanov. Spoločenstvá a cirkvi potrebujú Boží dar zmierenia, lebo on je prameňom života. Potrebujú ho však predovšetkým ako základ svojho spoločného svedectva vo svete: *„aby všetci boli jedno, ako ty, Otče, si vo mne a ja v tebe, aby aj oni boli v nás, aby svet veril, že si ma ty poslal“ (Ján 17, 21).*

Svet potrebuje služobníkov zmierenia, ktorí prelomia bariéry, postavia mosty, zabezpečia pokoj a otvoria dvere k novým životným cestám v mene toho, ktorý nás zmieril s Bohom, v mene Ježiša Krista. Jeho Svätý Duch ukazuje cestu, ako možno dnes v jeho mene uskutočňovať zmierenie.

Keď v roku 2015 vznikol tento text, preukázalo mnoho ľudí a cirkví v Nemecku príklad zmierenia tak, že pohostinne prijalo veľké množstvo ľudí, ktorí ušli zo Sýrie, Afganistanu a Eritrey, ako aj zo západných pobaltských krajín a ktorí dúfali v nový život v istote. Praktická pomoc a mocné činy proti nepriateľstvu voči cudzincom boli jasným svedectvom zmierenia v nemeckej spoločnosti. Ako poslovia zmierenia sa cirkvi zasadzovali za to, aby bol utečencom poskytnutý domov a zároveň, aby sa zlepšili vzťahy v krajinách, z ktorých pochádzajú. Konkrétna pomoc je pritom rovnako potrebná, ako aj spoločná modlitba za zmierenie a pokoj,

aby práve ľudom na úteku a v tiesni bola darovaná nádej a dôvera.

Nech prameň zmierenia, ktorý nám daroval Boh, preteká v bohoslužbe a počas Týždňa modlitieb za jednotu kresťanov 2017, aby našli ľudia pokoj a mohli sa stavať mosty. Nech ľudí a cirkvi ženie Kristova láska, aby žili zmierení a búrali múry rozdelenia.

PRÍPRAVA MATERIÁLOV

NA TÝŽDEŇ MODLITIEB ZA JEDNOTU KREŠŤANOV 2017

Na téme tohtoročných materiálov na Týždeň modlitieb za jednotu kresťanov pracovala skupina predstaviteľov rozličných kresťanských komunít v Nemecku. Tento národný komitét zvolala Rada kresťanských cirkví v Nemecku (Arbeitsgemeinschaft Christlicher Kirchen/ACK) pod vedením Dr. Elisabeth Dieckmannovej.

Vďaka patrí najmä vedúcim ACK, členom jej národného komitétu a tým, ktorí spoločne spracovali tieto pramene:

prelát Dr. Eberhard Amon (DBK – Nemecká biskupská konferencia Rímskokatolíckej cirkvi)

pastor Bernd Densky (ACK, Zväz evanjelických a slobodných cirkevných spoločenstiev v Nemecku/baptisti)

farárka Leonie Grüning (EKD – Evanjelická cirkev v Nemecku)

pastorka Annette Gruschwitz (EmK – Evanjelická metodistická cirkev v Nemecku)

arcikňaz Constantin Miron (OBKD – Pravoslávna biskupská konferencia v Nemecku)

farár Scott Morrison (SELK – Nezávislá Evanjelická luteránska cirkev)

Dr. Dagmar Stoltmann-Lukas (DBK – Nemecká biskupská konferencia Rímskokatolíckej cirkvi)

pastor Jan-Henry Wanink (Staré reformované spoločenstvo)

farárka Allison Werner Hoenen (EKD a VELKD Evanjelická cirkev v Nemecku, Združená Evanjelická luteránska cirkev v Nemecku)

M. Div. Ruth Raab-Zerger (AMG – Rada menonitských spoločenstiev v Nemecku)

Texty navrhované v tejto brožúrke boli dokončené na stretnutí Medzinárodného výboru, ktorý vymenovala Komisia pre vieru a poriadok Svetovej rady cirkví a Pápežská rada na podporu jednoty kresťanov. Členovia výboru sa stretli s národným výborom v septembri 2015 v hoteli Luther vo Wittenbergu v Nemecku. Vďaka patrí ACK za veľkorysé zorganizovanie zasadnutia a veľmi láskavú pohostinnosť. Veľká vďaka patrí najmä pastorovi Berndovi Denskemu, ktorého pomoc veľmi uľahčila prácu. Pracovnú skupinu sprevádzal a viedol na návštevu vo Wittenbergu a Eislebene reverend Jürgen Dittrich, miestny luteránsky pastor, ktorý je poverený oblasťou ekumény v miestnej krajinskej cirkvi Sasko-Anhaltska. Návšteva začala vo Wittenbergu, kde žil Martin Luther so svojou rodinou a kde pracoval potom, čo opustil kláštor v Erfurte. Skupina potom navštívila známy hradný kostol, na ktorý zrejme nemecký reformátor pribil 95 téz. Navštívili tiež Lutherovo rodisko a kostol v Eislebene, kde bol pokrstený. Tieto návštevy boli príležitosťou získať hlbší pohľad na význam a vplyv Martina Luthera na reformáciu v Nemecku. Večerné stretnutie s miestnymi predstaviteľmi rozličných kresťanských komunít veľmi pomohlo pochopiť náboženskú situáciu v Nemecku, najmä vo východnom Nemecku.

EKUMENICKÁ BOHOSLUŽBA

Úvod k bohoslužbe

500 rokov reformácie – oslava Krista

Cirkvi v Nemecku sa rozhodli osláviť 500. výročie reformácie ako „oslavu Krista“. Reformácia bola príležitosťou k opätovnému zameraniu sa na to, že spása nám bola darovaná z milosti skrze vieru v Ježiša Krista. Sme vďační za to, že Boh nás vykúpil skrze Kristov kríž. Kríž uzdravuje naše rozdelenia a zjednocuje nás. V tejto bohoslužbe vyznávame úprimne hriech rozdelenia ako následok reformácie a prosíme o odpustenie zaň. Oslavujeme Krista a jeho zmierujúce konanie, ktoré núti srdcia rozdelených kresťanov, aby sa stali poslami Krista a služobníkmi zmierenia.

Bohoslužba

Prostredníctvom témy *Zmierenie – ženie nás Kristova láska* slávime zmierenie, ktoré je nám neodvolateľne darované skrze vieru v Ježiša Krista. Kristova láska sa stáva hnacou silou, ktorá nás ženie k tomu, aby sme prekonávali rozdelenia a usilovali sa o zmierenie.

Zhromažďujeme sa v Ježišovom mene a spievame žalmy a piesne na chválu nádherných Božích skutkov. Vyznávame hriech rozdelenia a jeho následky a prosíme o odpustenie. Ohlasovanie slova kladie do centra Kristovo zmierne konanie. Zomrel za všetkých (porov. 2. list Korint'anom 5, 14). Veriaci odpovedajú na túto dobrú zvesť tým, že akceptujú výzvu byť služobníkmi zmierenia.

Symboły v bohoslužbe

Múr

V roku 1989 došlo k pádu Berlínskeho múru čo začalo akciou hnutia Peace Prayer v bývalej Nemeckej demokratickej republike (NDR): Ľudia kládli sviečky do okien a dverí a modlili sa za slobodu. Horst Sindermann, ktorý bol do roku 1989 členom politbyra ústredného výboru SED, k tomu podotkol: „Všetko sme naplánovali. Na všetko sme boli pripravení, len nie na sviečky a modlitby.“ Preto je symbolom rozdelenia kresťanov a zmierenia, ktoré hľadáme, stavba a zbúranie múru. To sa môže stať symbolom nádeje pre každú situáciu, v ktorej sa zdá rozdelenie neprekonateľné. Stavba symbolického múru pri vyznaní hriechov, jeho viditeľná prítomnosť počas ohlasovania slova a napokon prestavba múru na kríž ako znak nádeje, nás povzbudzuje, aby sme konkrétne pomenovávali tieto beznádejné rozdelenia a aby sme ich s Božou pomocou prekonávali.

Pokyny/materiál: stavba a zbúranie múru

Rozdelení našou vinou. Po krátkom úvode sa postaví múr, ktorý symbolizuje hriechy a rozdelenia, ktoré sa vymenujú vo vyznaní hriechov. Múr ostane stáť počas bohoslužby až po časť „Odpovedať vo viere – žiť zmierenie“. Až potom sa kamene múru pospájajú a vytvorí kríž.

Podľa toho, aký je veľký priestor kostola budeme potrebovať na toto symbolické zobrazenie nasledovný materiál: 12 kartónov, podľa možnosti rovnakej veľkosti (škatule od topánok/škatule používané pri sťahovaní) obalených baliacim papierom. To sú „kamene“. Na prednej strane každého kartónu bude nejaké heslo (nedostatok lásky, nenávisť, opovrhovanie, ohováranie, diskriminácia, prenasledovanie, rozbitá spoločnosť, netolerancia, náboženské vojny, rozdelenie, zneužívanie moci, izolácia, pýcha). Pri každom vyznaní hriechu sa prinesie dopredu príslušný kameň a postupne sa z kameňov postaví múr. Tam, kde sa to dá a kde to má zmysel, je možné v

prosbách pomenovať bolestivé skúsenosti, ktoré sa spájajú s miestom, na ktorom sa koná bohoslužba. Potom nasleduje chvíľa ticha a po nej osoba, ktorá priniesla kameň, prosí o odpustenie. Spoločenstvo zakaždým odpovedá: „Odpusť nám naše viny, ako aj my odpúšťame svojim vinníkom.“

Po ohlasovaní Božieho slova, ktoré je zakončené príhovorom, nasleduje modlitba za zmierenie. Zatiaľ čo sa zbúra múr a z kameňov sa vytvorí kríž, zaspieva sa vhodná pieseň o zmierení či hymnus k úcte kríža. Prestavba múru má byť urobená slávnostne, je potrebné nato vyhradiť dostatok času, aby zhromaždené spoločenstvo na bohoslužbe vytušilo v tejto symbolike premieňajúcu a zmierujúcu silu Kristovho kríža.

V bohoslužbách s malým počtom zhromaždených možno tieto liturgické časti bohoslužby doplniť či nahradiť osobnými svedectvami. V osobných svedectvách v prvej časti sa majú spomenúť situácie, ktoré zranili tých druhých. V časti „odpovedať vo viere – žiť zmierenie“ by sa mohlo rozprávať o dejinách zmierenia a uzdravenia.

Sviece

Po vyznaní viery nasledujú štyri prosby.

Po každej prosbe zapália zakaždým tri osoby jednu sviečku pri veľkej svieci (napr. pri veľkonočnej svieci /paškále) a ostanú stáť v polkruhu pri kríži, až kým sa prítomní nepomodlia *Otče náš*.

Po časti „Kristov príkaz“ („Prijmite svetlo Kristovo...“) si zhromaždené spoločenstvo zapáli sviečky, od svetla sviec, ktoré nesie dvanásť osôb, až kým nedržia v ruke všetci zapálenú sviecu.

Bohoslužba je zakončená požehnaním a vyslaním.

Poriadok bohoslužby

Zmierenie – ženie nás Kristova láska

(porov. Druhý list Korint'anom 5, 14 – 20)

P Predsedajúci

V Všetci

Č Čítajúci

I. Zhromaždení v Ježišovom mene

Vstupná pieseň (vyberie sa na mieste)

Sprievod s Bibliou/lekciónárom

Úvodné obrady

P V mene Otca i Syna i Ducha Svätého.

V Amen.

P Milosť vám a pokoj od Boha, ktorý nás skrze Krista zmieril so sebou, nech je s vami všetkými.

V **I s duchom tvojím.**

Slová na privítanie

P Drahí bratia a sestry v Kristu, tento rok si mnoho kresťanov a cirkví pripomenie výročie reformácie. Svätý Pavol nám pripomína, že Boh nás skrze Ježiša Krista zmieril so sebou a že nás ženie Kristova láska, aby sme boli služníkmi zmierenia. Nech v jednote Ducha Svätého chválime spoločne Boha a slávime túto bohoslužbu.

Ž 98 (*spievavý*) alebo **hymnus chvály**

II. Našou vinou rozdelení (vyznanie hriechov)

Úvod

P V priebehu dejín bolo v Cirkvi mnoho hnutí obnovy, čo si však vyžaduje neustále obracanie sa k svojej hlave, k Ježišovi Kristovi. Niekedy však napriek dobrým úmyslom, viedli tieto hnutia k rozdeleniu. Tieto rozdelenia sú v rozpore s Ježišovou modlitbou: Otče, prosím ťa, aby boli tak dokonale jedno, aby svet poznal, že si ma ty poslal a zamiloval si si ich tak ako mňa (porov. *Ján 17, 23*). Vyznávame našu vinu a prosíme o odpustenie a uzdravenie zranení, ktorých príčinou boli naše rozdelenia. Keď vyznáme naše hriechy, spoznáme, že oni stoja medzi nami ako múr rozdelenia.

Ticho

P Modlime sa: Bože a Otče náš na nebesiach, prichádzame k tebe v Ježišovom mene. Skrze tvojho Svätého Ducha prežívame obnovu a predsa vytvárame múry, ktoré nás rozdeľujú, ktoré bránia spoločenstvu a jednote v tebe. Teraz pred teba prinášame kamene, z ktorých sme postavili naše múry a prosíme ťa o odpustenie a uzdravenie.

V **Amen.**

Pri každom vyznaní hriechu sa vezme patričný kameň a prinesie dopredu a postupne sa postaví z týchto kameňov múr. Nasleduje okamih ticha a potom osoba, ktorá niesla kameň, prosí o

odpustenie. Zhromaždené spoločenstvo odpovedá: „Odpusť nám naše viny, ako aj my odpúšťame svojim vinníkom“.

L Kameňom v našom múre je nedostatok lásky

Položí sa kameň so slovom „nedostatok lásky“.

Č1 Milosrdný Bože, Kristova láska nás ženie, aby sme prosili o odpustenie za to, že sme sa neustále dopúšťali chýb voči láske. V pokore sa k tebe modlíme:

Z **Odpusť nám naše viny, ako aj my odpúšťame svojim vinníkom.**

L Kameňom v našom múre je vzájomná nenávisť a pohrdanie.

Položí sa kameň so slovami „nenávisť a pohrdanie“.

Č2 Milostivý Bože, Kristova láska nás ženie, aby sme prosili o odpustenie za vzájomné pohrdanie. V pokore sa k tebe modlíme:

Z **Odpusť nám naše viny, ako aj my odpúšťame svojim vinníkom.**

L Kameňom v našom múre je ohováranie.

Položí sa kameň so slovom „ohováranie“.

Č3 Milostivý Bože, Kristova láska nás ženie, aby sme prosili o odpustenie za to, že sme udávali druhých a že sme ich vystavovali falošným obvineniam. V pokore sa k tebe modlíme:

Z **Odpusť nám naše viny, ako aj my odpúšťame svojim vinníkom.**

L Kameňom v našom múre je vzájomná diskriminácia.

Položí sa kameň so slovom „diskriminácia“.

Č4 Milostivý Bože, Kristova láska nás ženie, aby sme prosili o odpustenie za predsudky a všetky formy diskriminácie. V pokore sa k tebe modlíme:

Z **Odpusť nám naše viny, ako aj my odpúšťame svojim vinníkom.**

Responzóriový spev: „Pane, zmiluj sa“ (miestne výbory vyberú svoje vlastné nápevy)

L Kameňom v našom múre je prenasledovanie.

Položí sa kameň so slovom „prenasledovanie“.

Č5 Milostivý Bože, Kristova láska nás ženie, aby sme prosili o odpustenie za to, že sme sa vzájomne prenasledovali a trápili. V pokore sa k tebe modlíme:

Z **Odpusť nám naše viny, ako aj my odpúšťame svojim vinníkom.**

L Kameňom v našom múre je rozbité spoločenstvo.

Položí sa kameň so slovom „rozbité spoločenstvo“.

Č6 Milostivý Bože, Kristova láska nás ženie, aby sme prosili o odpustenie za to, že sme dovolili, aby naďalej pretrvávali rozdelenia medzi našimi cirkvami. V pokore sa k tebe modlíme:

Z **Odpusť nám naše viny, ako aj my odpúšťame svojim vinníkom.**

L Kameňom v našom múre je netolerancia.

Položí sa kameň so slovom „netolerancia“.

Č7 Milostivý Bože, Kristova láska nás ženie, aby sme prosili o odpustenie za to, že v minulosti došlo k vysídleniu našich bratov a sestier zo spoločného domova.

V pokore sa k tebe modlíme:

Z **Odpusť nám naše viny, ako aj my odpúšťame svojim vinníkom.**

L Kameňom v našom múre sú náboženské vojny.

Položí sa kameň so slovami „náboženské vojny“.

Č8 Milostivý Bože, Kristova láska nás ženie, aby sme prosili o odpustenie za vojny, ktoré sme v jeho mene viedli voči sebe navzájom. V pokore sa k tebe modlíme:

Z **Odpusť nám naše viny, ako aj my odpúšťame svojim vinníkom.**

Responzóriový spev: „Pane, zmiluj sa“.

L Kameňom v našom múre je rozdelenie.

Položí sa kameň so slovom „rozdelenie“.

Č9 Milostivý Bože, Kristova láska nás ženie, aby sme prosili o odpustenie za to, že náš život ako kresťania sme žili vzájomne rozdelení a že sme sa vzdialili nášmu spoločnému povolaniu, a tým je spása celého stvorenia. V pokore sa k tebe modlíme:

Z **Odpusť nám naše viny, ako aj my odpúšťame svojim vinníkom.**

L Kameňom v našom múre je zneužívanie moci.

Položí sa kameň so slovami „zneužívanie moci“.

Č10 Milostivý Bože, Kristova láska nás ženie, aby sme prosili o odpustenie za zneužívanie moci. V pokore sa k tebe modlíme:

Z **Odpusť nám naše viny, ako aj my odpúšťame svojim vinníkom.**

L Kameňom v našom múre je izolácia.

Položí sa kameň so slovom „izolácia“.

Č11 Milostivý Bože, Kristova láska nás ženie, aby sme prosili o odpustenie za našu izoláciu. Niekedy sme sa izolovali od našich bratov a sestier a od spoločenstiev, v ktorých žijeme. V pokore sa k tebe modlíme:

Z **Odpusť nám naše viny, ako aj my odpúšťame svojim vinníkom.**

L Kameňom v našom múre je pýcha.

Položí sa kameň so slovom „pýcha“.

Č12 Milostivý Bože, Kristova láska nás ženie, aby sme prosili o odpustenie za našu pýchu. V pokore sa k tebe modlíme:

Z **Odpusť nám naše viny, ako aj my odpúšťame svojim vinníkom.**

Responzóriový spev: „Pane, zmiluj sa“.

P Modlime sa: Pane, Bože náš, pozri na múr, ktorý sme postavili a ktorý nás oddeľuje od teba a od seba navzájom. Odpusť nám naše viny. Uzdrav nás. Pomôž nám prekonať všetky múry rozdelenia a zjednot' nás v sebe.

V **Amen.**

Hymnus/Pieseň/Meditatívna hudba

III. Zmierte sa s Bohom – počúvanie Božieho slova

Prvé čítanie

Ezechiel 36, 26 – 33

Žalm 18, 26 – 32 (spievany)

Resp: Milujem ťa Hospodin, moja sila.

Voči vernému si verný, /
voči šľachetnému šľachetný,
voči úprimnému úprimný, /
ale zvráteného prenecháš jeho zvrátenosti.
Ty predsa zachraňuješ utláčaný ľud, /
no oči povýšencov nútiš sklopiť.

Resp: Milujem ťa Hospodin, moja sila.

Hospodin, ty zapaluješ moju sviecu. /
Môj Boh mi presvecuje temnotu.
S tebou iste prerazím nepriateľské šíky, /
so svojím Bohom preskočím aj múr.
Božia cesta je dokonalá, /
Hospodinova reč je osvedčená. /
On je štítom každému, kto sa k nemu utieka.
Veď kto je Boh okrem Hospodina? /
Kto je Skala, ak nie náš Boh?
Boh, ktorý ma opásal silou /
a vedie ma cestou dokonalosti.

Resp: Milujem ťa, Hospodin, moja sila.

Druhé čítanie

Druhý list Korint'anom 5, 14 – 20

Aleluja (*spievané*)

Evanjelium

Lukáš 15, 11 – 24

Aleluja (*spievané*)

Príhovor

Ticho

IV. Odpovedať vo viere – žiť zmierenie

Prestavba múru a pieseň

Kým sa rozoberie múr a kamene sa usporiadajú do tvaru kríža, zaspieva sa nejaká pieseň o zmierení či hymnus k úcte kríža.

P Modlime sa: Dobrotivý Bože a Otče na nebesiach, vypočuli sme si tvoje slovo. Ty si nás skrze nášho Pána Ježiša Krista zmieril so sebou. Skrze silu Ducha Svätého premieňaj naše srdcia z kameňa. Pomôž nám byť služobníkmi zmierenia a uzdrav rozdelenie Cirkvi, aby sme mohli byť lepšími nástrojmi pokoja vo svete.

V Amen.

Znak pokoja

P Pokoj Pánov nech je vždy s vami.

V I s Duchom твоjím.

P Dajme si znak pokoja.

Hymnus/Pieseň

(Zbierka/ofera)

V. Odpovedať vo viere – vyhlásiť zmierenie

Vyznanie viery

Môže sa použiť Nicejsko-carihradské (ekumenické) alebo Apoštolské vyznanie viery.

Prosby

Po každej prosbe zapália vždy tri osoby jednu sviečku pri veľkej svieci (napr. pri veľkonočnej/paškálnej svieci) a ostanú stáť v polkruhu pri kríži, až kým sa nepomodlí modlitba Otče náš. Pri každej odpovedi zhromaždenia na prosbu treba dbať o to, aby ostalo dostatok času na zapálenie troch sviečok.

Č1 Všemohúci Bože, ty si poslal svojho Syna Ježiša Krista, aby s tebou zmieril svet. Zvelebujeme ťa za všetkých, ktorých v moci Ducha Svätého posieláš, aby ohlasovali evanjelium všetkým národom. Ďakujeme ti, že skrze ich modlitby a ich službu po celej zemi si zhromaždil spoločenstvo lásky a že všade na zemi sa vzýva tvoje meno. Prebuď skrze svojho Ducha v každom spoločenstve hlad a smäd po jednote v tebe. Modlime sa k Pánovi:

V Pane, vyslyš nás (hovorené/spievané)

Č2 Milosrdný Bože, modlíme sa za naše cirkvi. Naplňaj ich pravdou a pokojom. Očisti našu vieru a ved' nás po správnej ceste. Obnovuj nás, keď sme neverní svojmu poslaniu ohlasovať evanjelium. Staraj sa o nás, keď sme v núdzi a znovu spoj to, čo je rozdelené.

Modlime sa k Pánovi:

V Pane, vyslyš nás (hovorené/spievané)

Č3 Bože Stvoriteľu, stvoril si nás na svoj obraz a vykúpil si nás skrze svojho Syna Ježiša Krista. Buď milostivý celej ľudskej rodine, vezmi aroganciu a nenávisť, ktoré otravujú naše srdcia, zbúraj múry, ktoré nás vzájomne rozdeľujú, zjednocuj nás v láske. Konaj v nás, keď sme slabí, aby sa dokonalo tvoje dielo na zemi; aby sa zhromaždili všetky národy v pokoji okolo tvojho nebeského trónu, aby ti slúžili.

Modlime sa k Pánovi:

V Pane, vyslyš nás (hovorené/spievané)

Č4 Duchu Svätý, darca života, sme stvorení na to, aby sme boli v tebe spasení a aby sme tento pozemský život zdieľali s našimi bratmi a sestrami. Prebuď v nás svoj súcit a svoju lásku. Daj nám silu a odvahu, aby sme sa zasadzovali za spravodlivosť v našej krajine, aby sme vytvárali v našich rodinách pokoj, aby sme utešovali chorých a zomierajúcich a aby sme sa delili s núdznym so všetkým, čo máme. Premeň srdcia všetkých ľudí.

Modlime sa k Pánovi:

V Pane, vyslyš nás (hovorené/spievané)

Otče náš

VI. Kristovi vyslanci – služobníci zmierenia

Kristov príkaz

Od dvanástich osôb nesúcich sviečky si zapália sviece všetci v zhromaždenom spoločenstve.

P Horiaca svieca je veľmi hlbokým ľudským symbolom: Prináša svetlo do tmy, vytvára teplo, bezpečie a spoločenstvo. Je znakom Krista, svetlom sveta. Ako Kristovi vyslanci prinášame toto svetlo do sveta. Tam, kde temnota sporu, nesvornosti a rozkolu sťažuje spoločné svedectvo. Nech Kristovo svetlo prináša do našich myšlienok, slov a skutkov zmierenie.

Prijmite svetlo Kristovo a neste ho do temnoty sveta. Buďte vyslancami Krista, buďte služobníkmi zmierenia.

VII. Požehnanie a vyslanie

P Voláme k tebe, milosrdný Bože:

Daj, nech všetci, ktorí hľadajú zmierenie, zakusujú tvoju pomoc,
aby mohli ohlasovať veľké skutky tvojej lásky.

O to ťa prosíme skrze Krista, nášho Pána.

V Amen.

P Požehnanie všemohúceho Boha,

Otca i Syna i Ducha Svätého,

nech na vás zostúpi a zostane s vami po všetky veky.

V Amen.

P Chod'te v pokoji.

V Bohu vďaka.

Hymnus/Pieseň

„Sonne der Gerechtigkeit“ od Christiana Davida („Slnko spravodlivosti“ či iná pieseň, ktorú vyberie miestny prípravný výbor).

BIBLICKÉ ZAMYSLENIA A MODLITBY NA OSEM DNÍ

1. deň

Jeden zomrel za všetkých (*Druhý Korint'anom 5, 14*)

Izaiáš 53, 4 – 12   Položil svoj život ako obeť za vinu

Žalm 118, 1.14 – 29   Hospodin ma nevydal smrti

Prvý Jánov 2, 1 – 2   Kristus zomrel za všetkých

Ján 15, 13 – 17   Položiť svoj život za svojich priateľov

Komentár

Keď sa stal Pavol kresťanom, prišiel k radikálne novému poznaniu: Jeden zomrel za všetkých. Ježiš nezomrel len za svoj vlastný ľud a za tých, ktorí prijali jeho učenie. Zomrel za všetkých ľudí všetkých čias, čiže za všetkých, ktorí kedy žili, ktorí žijú teraz a ktorí ešte budú žiť. Vo vernosti evanjeliu vydali svoj život za svojich priateľov počas stáročí mnohí kresťania. Jedným z nich bol františkánsky páter Maximilián Kolbe, ktorý bol väzňom v koncentračnom tábore Osvienčim. Tam sa v roku 1941 slobodne rozhodol ísť na smrť a zachránil tak život jednému spoluväzňovi.

Ak jeden zomrel za všetkých, všetci zomreli (*Druhý Korint'anom 5, 14*). Ak zomierame s Kristom, potom sa náš doterajší spôsob života stáva minulosťou a vstupujeme do nového spôsobu existencie: do života v plnosti – život, v ktorom už dnes zažívame istotu, dôveru a odpustenie – život, ktorý ani po smrti nejde doprázdna. Je to nový život v Bohu.

Odkedy toto Pavol spoznal, ženie ho Kristova láska, aby hlásal radostnú zvesť o zmierení s Bohom. Cirkvi si spoločne uvedomujú úlohu zvestovať evanjelium. Pre naše rozdelenia si však musíme položiť otázku, či je naše svedectvo zmierenia dôveryhodné.

Otázky

- Čo to znamená, keď sa povie, že Ježiš zomrel za všetkých?
- Dietrich Bonhoeffer píše: „*Pre druhú osobu som bratom skrze to, čo vykonal Ježiš Kristus za mňa a pre mňa; druhá osoba sa mi stala bratom skrze to, čo Ježiš Kristus vykonal zaňho a pre neho.*“ (*Gemeinsames Leben*, Mníchov /Pozn.17/ 1980, 16n.) - Čo to značí v mojom vzťahu voči druhým?
- Aké dôsledky z toho vyplývajú pre ekuménu a medzináboženský dialóg?

Modlitba

Bože, náš Otče,
v Ježišovi si nám daroval toho,
ktorý za nás všetkých zomrel.
On žil náš život, zomrel našou smrťou.
Prijal si jeho obetu
a vzkriesil si ho k novému životu s tebou.
Daj, nech my, ktorí sme s ním zomreli,
sme s ním jedno skrze Ducha Svätého
a daruj nám život v plnosti tvojej božskej prítomnosti,
teraz, i na veky vekov.
Amen.

2. deň**Nežiť viac pre seba** (Druhý Korint'anom 5, 15)*Micheáš 6, 6 – 8* „Hospodin ti oznámil, človeče, čo je dobré”*Žalm 25, 1 – 5* Boh mojej spásy, ukáž mi svoje cesty*Prvý Jánov 4, 19 – 21* My milujeme, lebo on nás miloval prvý*Matúš 16, 24 – 26* Kto by stratil svoj život pre mňa, nájde ho**Komentár**

Skrze smrť a zmŕtvychvstanie Ježiša Krista sme oslobodení od toho, aby sme museli sami dávať nášmu životu zmysel a aby sme museli čerpať našu silu len z vlastného prameňa. Žijeme skôr zo životodarnej sily Krista, ktorý žil, zomrel a vstal z mŕtvych za nás ľudí. Ak pre neho „stratíme“ svoj život, získame ho.

Proroci boli odjakživa konfrontovaní s tým, ako správne žiť pred Bohom. Micheáš tu vidí jednoznačne jasnú odpoveď: „*zachovávať právo, milovať láskavosť a v pokore chodiť so svojim Bohom*“ (*Micheáš 6, 8*). Autor 25. žalmu vedel, že po tejto ceste nemôžeme ísť sami a utiekal sa k Bohu, aby mu ukazoval cestu a ochraňoval ho.

Sociálna izolácia a rastúca osamelosť sa stali v uplynulých rokoch v Nemecku a v mnohých ďalších krajinách ústrednou témou. Ako kresťania sme povolaní rozvíjať nové formy spôsobu života komunity, kde by sme sa s druhými delili o základné prostriedky na obživu a vyvíjali úsilie vzájomne sa generačne podporovať. Poslanie evanjelia, aby sme nežili len sami pre seba, ale aby sme žili pre Krista, je súčasne výzvou priblížiť sa k druhým a prekonať múry osamelosti.

Otázky

- Čo nás uvádza v našej kultúre do pokušenia, aby sme žili len sami pre seba, miesto toho, aby

sme žili pre druhých?

- Ako môžeme v našom bežnom živote prakticky žiť pre druhých?
- Aké sú ekumenické dôsledky výzvy, aby sme viac nežili sami pre seba?

Modlitba

Bože, náš Otče,

v Ježišovi Kristovi si nás oslobodil pre život, ktorý nás presahuje.

Veď nás svojím Duchom

a pomáhaj nám žiť náš život ako bratia a sestry v Kristovi.

On žil a trpel za nás.

Zomrel za nás a vstal z mŕtvych.

On žije a kraluje vo večnosti.

Amen.

3. deň

Neposudzovať už nikoho podľa ľudských meradiel (*Druhý Korintanom 5, 16*)

Prvá Samuelova 16, 1. 6 – 7 Hospodin si však všima srdce

Žalm 19, 7 – 13   Hospodinov príkaz je jasný, očiam dáva svetlo.

Skutky apoštolov 9, 1 – 19   Šavol sa stáva Pavlom

Matúš 5, 1 – 12   Blahoslavenstvá

Komentár

Stretnutie s Kristom všetko prevráti hore nohami. Pavol to zažil na ceste do Damasku. Po prvýkrát mohol vidieť, kto bol skutočne Ježiš: Spasiteľ sveta. Jeho postoj sa potom celkom zmenil; svoje ľudské a svetské meradlá musel zanechať.

Stretnutie s Kristom mení aj naše postoje. No my aj tak často lipneme na našom starom živote a súdime podľa ľudských meradiel. „V mene Pánovom“ presadzujeme či robíme niečo, čo často slúži len našim vlastným záujmom. V dejinách Nemecka i mnohých ďalších krajín zneužívali tak panovníci, ako aj samotné cirkvi svoju moc a svoj vplyv na sledovanie nespravodlivých politických cieľov.

Moravskí bratia zažívali vo svojej histórii premieňajúcu silu Krista. Aj na výzvu, aby nikoho nehodnotili podľa ľudských meradiel, reagovali v roku 1741 rozhodnutím, vedome sa „podvoliť Kristovej vláde“. Keď sa teraz podriadiť Kristovej vláde, potom z toho pre nás vyplýva, že máme druhých vidieť takými, ako ich vidí Boh – nezneužívajúc a bez predsudkov.

Otázky

- Zažil som vo svojom živote, tak ako Pavol, „skúsenosť z Damasku“?

- Čo sa zmení, ak my kresťania budeme vidieť iné vierovyznania a ľudí iných náboženstiev tak, ako ich vidí Boh?

Modlitba

Trojediný Bože, Pôvodca a cieľ všetkého živého.

Odpusť nám, keď myslíme len sami na seba,
a keď nám naše vlastné meradlá zakalia pohľad.

Otvor naše srdcia a naše oči.

Vyučuj nás svojej láske, svojmu zmiereniu a svojej milosti,
a daj, nech medzi nami narastá jednota, ktorá je tvojím darom.

Tebe buď chvála a sláva naveky.

Amen.

4.deň**Staré veci pominuli** (*Druhý Korint'anom 5,17*)

<i>Genezis 19, 15 – 26</i>	Neobzeraj sa
<i>Žalm 77, 5 – 15</i>	Boh je verný
<i>Filipanom 3,7 – 14</i>	Zabúdam na to, čo je za mnou
<i>Lukáš 9, 57 – 62</i>	Polož ruku na pluh

Komentár

My ľudia sme zvyknutí žiť z minulosti. Spätný pohľad môže napomôcť a je často potrebný pri „liečení spomienok“. Môže však aj ochromovať a prekážať nám v tom, aby sme žili život v prítomnosti. Pavlova správa tu oslobodzuje: „*Staré veci pominuli*“.

Biblia nás povzbudzuje, aby sme si to minulé pripomínali; aby sme čerpali silu zo spomienok a aby sme uvažovali nad tým, čo urobil Boh dobré. Vyzýva nás však i k tomu, aby sme zanechali to staré, hoci samo osebe to bolo dobré, a to preto, aby sme nasledovali Krista a v ňom žili nový život.

Tento rok si mnoho kresťanov pripomína účinkovanie Martina Luthera a ďalších reformátorov. Reformácia toho mnoho zmenila v živote západných cirkví. Veľa kresťanov odvážne zložilo svedectvo viery a mnohí zažili v priebehu reformácie ako kresťania obnovu svojho života. Sväté písmo nám zároveň ukazuje, aké je dôležité, aby nás nedobehla minulosť, ale aby sme dovolili Duchu Svätému otvoriť sa pre novú budúcnosť, ktorá prekoná rozkol a Boží ľud bude znova jednotný.

Otázky

- Čomu sa môžeme naučiť, ak budeme spoločne uvažovať nad dejinami nášho rozdelenia a našej vzájomnej nedôvery?
- Čo sa musí zmeniť v mojej cirkvi, aby sa prekonalo to, čo nás rozdeľuje, a aby sa upevnilo to, čo nás spája?

Modlitba

Pane Ježišu Kriste,
ty si ten istý včera, dnes i naveky.
Uzdrav rany našej minulosti,
požehnaj naše putovanie k jednote
a voved' nás do svojej budúcnosti,
až všetko vo všetkom zjednotíš
s Otcem i Duchom Svätým
od vekov až naveky.
Amen.

5. deň**Nastali veci nové** (Druhý Korint'anom 5, 17)*Ezechiel 36, 25 – 27* Boh dá svojmu ľudu nové srdce*Žalm 126* Ústa sme mali plné smiechu*Kolosanom 3, 9 – 17* Obliekli ste si nového človeka*Ján 3, 1– 8* Narodiť sa z Ducha**Komentár**

Pavol sa stretol s Kristom, zmŕtvychvstalým Pánom a stal sa novým človekom – tak ako všetci, čo veria v Krista. Toto nové stvorenie nie je bezprostredne viditeľné. Je realitou viery. Sám Boh prebýva v nás skrze Ducha Svätého a dáva nám účasť na živote Trojjediného.

Týmto aktom nového stvorenia bol prekonaný hriešny pád a boli sme prijatí do Božieho spásneho vzťahu. Ozaj podivuhodné veci sa môžu o nás hovoriť: V Kristovi sme novým stvorením, hovorí Pavol; skrze Ježišovo zmŕtvychvstanie bola prekonaná smrť; nič a nikto nás nemôže vyrvať z ruky Hospodinovej; sme jedno v Kristovi a on žije v nás; v Kristovi sme kráľmi a kňazmi pred Bohom (porov. *Zjavenie Jána 5, 10*), lebo mu ďakujeme za to, že prekonal smrť a zvestujeme, že prisľúbil nové stvorenie.

Tento nový život sa stane viditeľným, keď dovolíme, aby sa odrazil v našom živote a zaslúžil sa o „*milosrdný súcit, dobrotivosť, pokoru, miernosť, trpezlivosť*“ (porov. *Kolosanom 3, 9n*). Musí to byť jasné aj v našich ekumenických vzťahoch. V mnohých cirkvách vzrástlo presvedčenie: „Čím väčšími sme v Kristovi, o to viac si budeme bližší“. Práve v roku 500-ročného jubilea reformácie si pripomíname jednak úspechy, jednak tragédie našich dejín. Kristova láska nás ženie, aby sme prehlbovali nový život medzi cirkvami; aby sme sa modlili za jednotu a kráčali po ceste zmierenia.

Otázky

- Ako spoznám, že som novým stvorením v Kristovi?
- Aké kroky musím urobiť, aby môj nový život v Kristovi prinášal výsledky?
- Čo v rámci ekumenizmu znamená, že sme novým stvorením?

Modlitba

Trojediný Bože,

ty sa nám zjavuješ ako Otec a Stvoriteľ,

ako Syn a Spasiteľ,

a ako Duch a Darca života,

a predsa si jeden.

Prekonávaš naše ľudské hranice a obnovuješ nás.

Daj nám nové srdce a pomôž nám prekonať všetko, čo ohrozuje našu jednotu v tebe.

O to ťa prosíme v mene Ježiša Krista,

skrze silu Ducha Svätého.

Amen.

6. deň**Boh nás zmieril so sebou** (*Druhuý Korint'anom 25, 18-19*)

<i>Genezis 17, 1 – 8</i>	Hospodin uzatvára s Abrahámom zmluvu
<i>Žalm 98</i>	Svet uvidel víťazstvo Hospodinovo
<i>Rimanom 5, 6 – 11</i>	Boh nás skrze Ježiša Krista zmieril so sebou
<i>Lukáš 2, 8 – 14</i>	Ohlasovanie radostnej zvesti

Komentár

Zmierenie má dve stránky: je fascinujúce a zároveň hrozivé. Pôsobí príťažlivo. Túžime po ňom – po zmierení so sebou samými, s druhými a po zmierení medzi našimi odlišnými náboženskými tradíciami. Avšak vidíme aj cenu toho, a to nás odstrašuje. Lebo zmierenie znamená vzdať sa nároku na vlastnú moc a uplatnenie. V Kristovi nás Boh milostivo zmieruje so sebou, hoci sme sa od neho odvrátili. Božie zmierne konanie ide totiž ešte ďalej: Boh nezmieruje so sebou len ľudí, ale celé stvorenie.

V Starom zákone sa Boh prejavuje ako milostivý a milosrdný voči svojmu ľudu, s ktorým uzatvára zmluvu. Táto zmluva ešte stále trvá: „*Ved' neodvolateľné sú Božie dary milosti a povolanie.*“ (*Rimanom 11, 29*) Ježiš, ktorý uzavrel novú zmluvu vo svojej krvi, bol synom Izraela. Túto skutočnosť naše cirkvi počas svojej historie nedodržiavali príliš často. Po holokauste sa pre cirkvi v Nemecku stalo mimoriadne dôležitou úlohou, poraziť antisemitizmus. Rovnako sú všetky cirkvi vyzvané k tomu, aby vo svojich krajinách podporovali zmierenie, a aby sa vzopreli všetkým formám diskriminácie, lebo do Božej zmluvy sme zahrnutí všetci.

Otázky

- Čo pre nás ako kresťanské spoločenstvá znamená, že patríme do Božej zmluvy?

- Na aké formy diskriminácie dnes musia narážať cirkvi v spoločnosti?

Modlitba

Milosrdný Bože,

z lásky si uzavrel so svojím ľudom zmluvu.

Daj nám silu, aby sme odolávali akýmkoľvek formám diskriminácie.

Naplň nás radosťou skrze dar svojej zmluvy

a ved' nás k väčšej jednote.

Skrze Ježiša Krista, nášho zmŕtvychvstalého Pána,

ktorý s tebou a Duchom Svätým žije a kraľuje vo večnosti.

Amen.

7. deň**Služba zmierenia** (*Druhý Korintanom 5,18-19*)

<i>Genezis 50, 15 – 21</i>	Jozef sa zmieruje so svojimi bratmi
<i>Žalm 72</i>	Spravodlivosť a pokoj – znaky Božieho kráľovstva
<i>Prvý Jánov 3, 16b – 21</i>	Božia láska nás poháňa milovať sa navzájom
<i>Ján 17, 20 – 26</i>	Ježiš sa modlí za jednotu svojej Cirkvi

Komentár

Zmierenie medzi Bohom a človekom je ústrednou skutočnosťou našej kresťanskej viery. Pavol bol presvedčený, že Kristova láska nás ženie k tomu, aby sme zmierenie s Bohom uplatňovali vo všetkých oblastiach života. Preto hľadiac na rozdelenia medzi nami, chceme skúmať naše svedomie . Príbeh o Jozefovi ukazuje, že pokiaľ sa snažíme o uzdravenie zlomených vzťahov, Boh pri nás stojí so svojou milosťou.

Veľkí reformátori, ako Martin Luther, Ulrich Zwingli a Johannes Kalvin, ako aj mnohí, ktorí ostali v Katolíckej cirkvi, ako Ignác z Loyoly, František Saleský a Karol Boromejský, sa snažili o obnovu západnej Cirkvi. Príbeh, ktorý mal byť znakom Božej milosti, bol však pre hriechnosť ľudí zdeformovaný a stal sa tak príbehom rozbitia jednoty Božieho ľudu. Hriech a vojna prispeli k tomu, že nepriateľstvo a vzájomná nedôvera po stáročia neustále narastali.

K službe zmierenia preto patrí úsilie o prekonanie rozdelenia v rámci kresťanstva. Mnoho kresťanských cirkví dnes spolupracuje vzájomne si dôverujúc a rešpektujúc sa. Dobrým príkladom zmierenia medzi cirkvami je dialóg medzi Svetovým luteránskym zväzom a Svetovou konferenciou menonitov. Pri príležitosti zverejnenia študijného dokumentu „Uzdravenie spomienok – zmierenie v Kristovi“ slávil obe organizácie v roku 2010 bohoslužbu pokánia. Neskôr sa na mnohých miestach v Nemecku i v mnohých ďalších krajinách konali ďalšie

bohoslužby zmierenia.

Otázky

- Kde je potrebná služba zmierenia v našich pomeroch?
- Ako reagujeme na túto potrebu?

Modlitba

Dobrý Bože,

ďakujeme ti za to, že si sa v Kristovi zmieril
s nami a s celým svetom.

Posilňuj nás, naše spoločenstvá a naše cirkvi
v službe zmierenia.

Uzdrav naše srdce a pomôž nám podporovať pokoj.

Nech milujeme tam, kde sa nenávidia;

nech odpúšťame tam, kde sa urážajú;

nech prinášame vieru tam, kde hrozia pochybnosti;

nech vzbudzujeme nádej tam, kde je beznádej;

nech zažíname svetlo tam, kde vládne tma;

nech prinášame radosť tam, kde prebývajú starosti.

O to ťa prosíme v mene Ježiša Krista skrze silu Ducha Svätého.

Amen.

8. deň**Zmierení s Bohom** (*Druhý Korint'anom 5, 20*)

<i>Micheáš 4, 1 – 5</i>	Na konci dní zavládne spravodlivosť
<i>Žalm 87</i>	Slávne chýry idú o Bohu
<i>Zjavenie Jána 21, 1 – 5a</i>	Boh stvorí nové nebo a novú zem
<i>Ján 20, 11 – 18</i>	Zmŕtvychvstalý Kristus nám všetkým zveruje poslanie

Komentár

Čo by bolo keby? Čo by bolo, keby sa naozaj splnili proroctvá Biblie? Keby skončili vojny medzi ľuďmi a keby z vojenských systémov, ktoré prinášajú smrť, vzišlo to, čo je užitočné pre život? Keby zavládla Božia spravodlivosť a pokoj? Pokoj, ktorý by bol zjavne viac než len „časom bez vojny“. Keby sa celé ľudstvo zišlo na slávnosti, z ktorej by nikto nebol vylúčený? Čo by bolo, keby naozaj nebolo viac smútku, sĺz a smrti? Bolo by to naplnenie dokonalého zmierenia, ktoré pôsobí Boh v Ježišovi Kristovi. Bolo by to nebo.

Žalmy, hymny a nábožné piesne ospevujú deň, keď celé dokonalé stvorenie napokon dôjde do cieľa,, v ktorom bude Boh „všetko vo všetkom“. Ospevujú kresťanskú nádej na naplnenie Božieho kráľovstva, keď sa žiaľ premení na radosť. Potom sa Cirkev vo svojej kráse a pôvabe zjaví ako telo Kristovo. Zakaždým, keď sa zhromažďujeme v Duchu a spoločne spievame o splnených Božích prisľúbeniach, tak sa roztrhne nebo a už tu a teraz začneme tancovať podľa melódie večnosti.

To, že už teraz môžeme zakusovať túto prítomnosť neba, je dôvodom na spoločné slávenie. Môžeme pritom použiť obrazy, básne a piesne našich odlišných tradícií. Takto sa nám môžu otvoriť priestory, v ktorých zakúsime, že nás spája viera a nádej na Božie kráľovstvo.

Otázky

- Ako si predstavujete nebo?
- Ktoré piesne, príbehy, básne a obrazy z vašej tradície vám dávajú pocit, že máte podiel na večnej skutočnosti Božej?

Modlitba

Trojediný Bože, Otec, Syn a Duch Svätý,
ďakujeme ti za tento Týždeň modlitieb;
za to, že spoločne ako kresťania môžeme
tvoju prítomnosť zakusovať rovnakým spôsobom
Nech vždy spoločne oslavujeme tvoje sväté meno,
aby naďalej vzrastalo medzi nami zmierenie a jednota.
Amen.

Alebo:

Nech ti spievajú Glória
ľudské a anjelské jazyky.
S harfami a cimbalmi krásne.
Z dvanástich perál sú brány
na tvojom meste; stojíme v chóre
anjelov vysoko okolo tvojho trónu.
Ani oko nevidelo,
ani ucho nepočulo
takú radosť.
Jasáme a spievame ti
aleluja naveky.

EKUMENICKÁ SITUÁCIA V NEMECKU

Spolupráca v meniacej sa spoločnosti

V Nemecku dnes žije asi 81 miliónov obyvateľov, z toho asi 50 miliónov kresťanov. Väčšina z nich nepatrí ani k Rímskokatolíckej cirkvi, ani k niektorej z evanjelických krajinských cirkví, ktoré patria k Evanjelickej cirkvi v Nemecku (EKD). Hoci sú ďalšie cirkvi (napr. slobodné cirkvi a Pravoslávna cirkev) v porovnaní k obom týmto veľmi malé, sú dnes v Nemecku zastúpené všetky veľké kresťanské tradície.

V stredovekej rímsko-nemeckej ríši bolo mnoho kráľovstiev a kniežatstiev, ktoré zjednocovala spoločná Cirkev. Reformácia, ktorú okrem iného vyvolal Martin Luther, viedla k rozkolom v rámci západného kresťanstva a to k vojnám medzi katolíckymi a protestantskými mocnosťami. Augsburský náboženský mier (1555) znamenal dočasné ukončenie týchto konfliktov, pričom určil, že obyvatelia kráľovstva či kniežatstva majú mať náboženstvo svojho pána. Ten, kto mal iné vierovyznanie, bol nútený konvertovať či odsťahovať sa inde. Toto nariadenie sa týkalo luteránov a katolíkov, ale nie prívržencov Kalvína či novokrstencov (anabaptistov), ktorí boli naďalej prenasledovaní. Augsburský náboženský mier sa dodržiaval šesť desaťročí, až do vypuknutia tridsaťročnej vojny (1618 – 1648), ktorá bola ukončená Vestfálskym mierom. Ten potvrdil augsburskú náboženskú slobodu, tá sa však týkala aj kalvínov. Dôsledkom toho bolo, že obyvateľstvo v Nemecku žilo na konfesne uzavretých a vzájomne izolovaných územiach. Nebolo

možné, aby existovala v rámci jednej krajiny náboženská rôznorodosť a hrôzy vojny ešte viac rozšírili nedôveru a nepriateľstvo medzi denomináciami.

V 19. storočí sa v Nemecku udomácnili viaceré cirkvi a denominácie, medziiným baptisti a metodisti rovnako ako starokonfesné cirkvi (nezávislá evanjelická luteránska cirkev, stará reformovaná cirkev a starokatolícka cirkev). Často vznikali z protestných hnutí vnútri Cirkvi, čo viedlo k tomu, že ostali relatívne malé a zväčša udržiavali ekumenické vzťahy.

Po druhej svetovej vojne sa výrazne zmenila situácia kresťanských cirkví v Nemecku. Približne dvanásť miliónov ľudí nemeckého pôvodu ušlo či bolo vyhnaných z východnej Európy. Keď sa usadili v Nemecku, nezohľadňovala sa ich náboženská príslušnosť. Protestanti boli usídľovaní na katolíckych územiach a opačne. V dôsledku toho prichádzali protestanti a katolíci do bližšieho kontaktu.

Hospodársky rast v povojnovom období viedol k rastúcemu dopytu po pracovných silách. Preto nemecká vláda uzavrela dohody s viacerými stredomorskými krajinami o vysielaní hosťujúcich pracovníkov. Následne prichádzali do Nemecka ľudia z Talianska, Španielska, Portugalska, Grécka, Juhoslávie, Turecka, Maroka a Tuniska, čím vzrástla náboženská rôznorodosť v krajine. V Nemecku vzrástol najmä počet pravoslávnych kresťanov. Hoci sa pôvodne predpokladalo, že hosťujúci pracovníci sa po niekoľkých rokoch vrátia do svojej vlasti (preto označenie „hosťujúci pracovníci“), mnohí ostali v Nemecku a ovplyvnili život a kultúru krajiny. V 80. rokoch sa zvýšil počet prisťahovalcov nemeckého pôvodu z krajín bývalého Sovietskeho zväzu, medziiným najmä pravoslávnych kresťanov, baptistov a Židov. V uplynulých rokoch viedol teror a spoločenské nepokoje na Blízkom východe, v Afrike, Afganistane, na Ukrajine a v mnohých ďalších krajinách k silnému nárastu prílevu utečencov. Hoci väčšina z nich hľadala ochranu v susedných krajinách, pokúša sa rastúci počet migrantov nájsť útočisko v Nemecku a v ďalších európskych krajinách.

V NDR zohrávali cirkvi, najmä Evanjelická cirkev kľúčovú úlohu pri udalostiach, ktoré viedli k pádu Berlínskeho múru a komunistickej vlády v roku 1989. Avšak ani to neuchránilo kresťanskú vieru pred tým, že vo východnom Nemecku stratila na význame. Britský denník *The Guardian* označil východné Nemecko totiž za „najbezbožnejšie miesto na zemi“. To, že vládli komunisti, tam nebolo jediným dôvodom nízkej religiozity. Kresťanská viera bola už na ústupe predtým, než komunisti prišli o moc. Ateizmus tam nemal agresívnu formu ako v prípade takzvaných nových ateistov. Skôr je poznačený hlboko zakorenenou ľahostajnosťou v otázkach viery. Keď sa ľudia v Berlíne pýtali v rámci jednej ankety, či sa považujú za veriacich alebo nie, odpoveď znela: „Ani jedno z toho, som normálny.“

Dnes je Nemecko domovom pre ľudí pochádzajúcich z rozličných kultúr a náboženstiev alebo aj takých, ktorí sú bez vyznania.

Približne tretina obyvateľstva prísluší k nejakej členskej cirkvi EKD, tretina k Rímskokatolíckej cirkvi a takmer tretina je bez vyznania. Pravoslávni kresťania tvoria 1,7 % obyvateľstva, ďalších 1,8 % sú členmi slobodných cirkví. Čo sa týka slobodných cirkví, ide zväčša o cirkvi, ktoré sú historicky či teologicky napojení na reformáciu, nemajú však vzťahy so štátom, ktoré možno porovnať s Rímskokatolíckou cirkvou a EKD. Moslimovia tvoria 4,9 % obyvateľov Nemecka a Židia 0,1 %.

Cirkvi v Nemecku ešte neprekonalí všetky svoje odlišnosti, ale naučili sa spolupracovať. Počas nacistickej vlády boli kresťania, ktorí kolaborovali s režimom. Ostatní sa však postavili na odpor a boli za to zatknutí a odvečení do koncentračných táborov. Spoločná skúsenosť utrpenia pod vládou nacistickej diktatúry viedla kresťanov odlišných náboženských tradícií k užšej spolupráci. Dnes cirkvi v Nemecku spolupracujú, aby tak spoločne plnili svoje poslanie svedčiť slovom a skutkom o evanjeliu. Keďže Rímskokatolícka cirkev a EKD majú väčšinu členov, je ekumenická spolupráca v Nemecku založená prevažne na bilaterálnej spolupráci medzi týmito dvoma cirkvami.

Veľa ekumenických iniciatív v Nemecku prebieha na takej úrovni, ako napríklad Týždeň modlitieb evanjelickej aliancie a Týždeň modlitieb za jednotu kresťanov. Na mnohých miestach sú ekumenické krúžky, ktoré zabezpečujú spoluprácu medzi susednými spoločnosťami rozličných konfesíí. Niekoľko príkladov ekumenickej spolupráce: biblické krúžky, teologické diskusné krúžky, ekumenické farské slávnosti, spoločná webstránka, spoločné návštevy novopristaňovaných a rozdávanie letákov s informáciami o miestnych cirkvách na stanici rýchlodráhy. Sú to zväčša dobrovoľníci z miestnych cirkevných spoločností, ktorí sa takto angažujú. V niektorých regiónoch dochádza tiež k dohode partnerských spoločností. Tu ide o písomné dohody, ktoré majú dať spolupráci punc spoľahlivosti. Dohody o partnerskom spoločenstve sa zväčša dotýkajú rámcových dohôd, ktoré uzavreli vedenia zúčastnených cirkví.

Ekumenická spolupráca funguje aj na úrovni vedenia cirkví. Tak sa dvakrát do roka stretáva skupina katolíckych a evanjelických biskupov, aby diskutovali o aktuálnych témach, ktoré sa dotýkajú cirkví. Ďalej je tu skupina, ktorá spracúva teologické otázky, napríklad koncepcia ľudskej dôstojnosti. Okrem týchto bilaterálnych stretnutí sú to pravidelné stretnutia medzi zástupcami pravoslávnej biskupskej konferencie s rímskokatolíckymi či evanjelickými biskupmi, ako aj medzi Asociáciou slobodných evanjelických cirkví a EKD.

Pre Nemecko sú typické veľké stretnutia členov cirkví, ako sú Katolícke dni a Evanjelické cirkevné dni. Konajú sa striedavo každé dva roky a organizuje ich buď Ústredná komisia nemeckých katolíkov alebo Nemecký evanjelický deň cirkví. Principiálne ide o stretnutia určitej cirkvi, ale už mnoho rokov sa na nich zúčastňujú i členovia ďalších cirkví práve na tomto stretnutí alebo sú prizvaní k spolupráci.

V rokoch 2003 a 2010 sa konali ekumenické cirkevné dni, ktoré organizovali ZdK a DEKT za účasti Rady kresťanských cirkví v Nemecku. Diskutovalo sa tu o mnohých aktuálnych spoločenských témach (globálna finančná kríza, klimatické zmeny, etické otázky týkajúce sa ľudského života, spravodlivosť atď.). Rovnako dôležité boli mnohé iniciatívy, ako štúdiá Biblie, teologické diskusie a ekumenické bohoslužby. Tieto podujatia, najmä ekumenické cirkevné dni sú pre kresťanov v Nemecku veľmi dobrou príležitosťou, ako ukázať, že sú aktívni a pripravení spolupracovať a participovať na spoločenskom dialógu v Nemecku.

Rada kresťanských cirkví v Nemecku

Rada kresťanských cirkví v Nemecku (ACK) bola založená 10. marca 1948, teda niekoľko mesiacov pred založením Ekumenickej rady cirkví. Zakladajúcimi členmi boli EKD, menoniti, baptisti, metodisti a starokatolícka cirkev. V roku 1974, desať rokov po schválení dekrétu o ekumenizme na Druhom vatikánskom koncile, sa Nemecká biskupská konferencia pripojila k ACK. V tom istom roku sa členom ACK stala aj Pravoslávna cirkev. Po znovuzjednotení Nemecka sa ACK v západnom a východnom Nemecku spojili. Obe ACK mali rozličné štruktúry a členov, takže bolo nevyhnutné, aby sa ACK nanovo konštituovala a mala nové stanovky. V súčasnosti má Rada kresťanských cirkví v Nemecku 17 členských cirkví a šesť hosťujúcich členov. Štyri ekumenické organizácie majú status pozorovateľa.

V rámci prvého Ekumenického dňa cirkví v Berlíne v roku 2003 podpísali všetky členské cirkvi ACK v rámci slávnostnej ekumenickej bohoslužby Chartu oecumenica, spoločný dokument Konferencie európskych cirkví a Rady katolíckych biskupských konferencií v Európe. ACK okrem toho zverejnila vlastný text, v ktorom sa odrážal význam Charty pre Nemecko a nastolila sa otázka, ako môže byť uvedená do praxe.

Počas druhého Ekumenického dňa cirkví v Mníchove v roku 2010 zaviedla ACK ekumenický deň stvorenia a tak presadila jedno z odporúčaní Charty oecumenica. Ekumenický deň stvorenia má slúžiť cirkvám nato, aby spoločne svedčili o svojej viere v Boha Stvoriteľa a pripomínali spoločnú úlohu, chrániť stvorenie. ACK to slávi každoročne, v prvý septembrový piatok. Prvýkrát tak bolo v pravoslávnom kostole v Brühle. Medzičasom sa slávil Deň stvorenia na rozličných miestach po celom Nemecku. ACK povzbudzuje všetkých kresťanov v Nemecku, aby slávil tento deň. Každoročne vydáva brožúrku s bohoslužobnými textami a ďalšie materiály, ktoré vychádzajú už na jar, aby tak ostalo dostatok času na prípravu v miestnych cirkvách.

Krst je ďalšou témou, o ktorej sa v ACK dlho a intenzívne diskutovalo. V roku 2007 podpísalo jedenásť členských cirkví *Vyhlásenie o vzájomnom uznaní krstu*. Päť členských cirkví, medziiným menoniti a baptisti, nepovažovali za vhodné podpísať vyhlásenie. Aj po roku 2007 bola téma v ACK ďalej spracovávaná, a to v rámci členských zhromaždení a vlastného študijného dňa v marci 2014. Spoločná konzultácia s národnou radou cirkví Fínska dala rovnako krst do centra pozornosti.

Článok 10 dokumentu *Charta oecumenica* odporúča, aby sa zintenzívnili dialógy so Židmi a článok 11 povzbudzuje k stretnutiam medzi kresťanmi a moslimami. V súlade s tým ACK spolupracovala s Ústrednou radou Židov v Nemecku a s dvomi moslimskými zväzmi na iniciatíve „*Vieš, kto som?*“ V rámci tejto iniciatívy sa ponúkala pomoc a finančná podpora, aby tak ľudia všetkých troch náboženstiev boli povzbudení k vzájomnému spoznávaniu a spolupráci na spoločných aktivitách na miestnej úrovni. Jedna moslimka bola zamestnaná, aby koordinovala projektovú oblasť. Projekt podporuje nemecká spolková vláda a Európska únia.

Napokon sa ACK podrobne zaoberala dokumentom *Kresťanské svedectvo v multináboženskom svete* a zriadila pracovnú skupinu na koordináciu prác spojených s prijatím a výkladom dokumentu v Nemecku. V roku 2014 sa konal kongres, kde mohli členské cirkvi ACK a Evanjelická aliancia (EA) prerokovať otázky súvisiace s kresťanským svedectvom a medzináboženským dialógom.

Viedlo to k užšiemu kontaktu medzi ACK a EA a medzičasom podala EA žiadosť o prijatie do ACK ako pozorovateľka.

Ekumenické výzvy

Pre ekumény v Nemecku tu je mimoriadna výzva vytvoriť a udržať platformu, ktorá by umožnila menším cirkvám rovnoprávne spolupracovať s oboma veľkými cirkvami. Rímskokatolícka cirkev a EKD sú približne rovnako veľké a disponujú porovnateľnými výsledkami. Spolupracujú s obrovským pochopením v mnohých oblastiach – pritom siaha spektrum tém od miešaných manželstiev až po otázky týkajúce sa vzťahu cirkvi a štátu. Koncentrácia oboch veľkých cirkví na bilaterálnej spolupráci však vedie často k tomu, že menšie cirkvi a ACK nie sú v patričnej miere zapojené do ekumenickej spolupráce. Treba konať spravodlivo, a keďže v Nemecku je viac než len dve cirkvi, patrí medzi hlavné ciele ACK povzbudzovať a umožňovať diskusiu a spoluprácu na multilaterálnej úrovni.

Ďalšia výzva spočíva v nebezpečenstve frustrácie u ľudí, ktorí sa už mnoho rokov angažujú na poli ekumény, lebo nevnímajú nijaký pokrok. Táto frustrácia je najostrejšia pokiaľ ide o zdieľanie Pánovej večere. V Nemecku je veľký počet nábožensky miešaných manželstiev. Ľudia, ktorí žijú v takýchto manželstvách a rodinách, túžia po tom, aby mohli spoločne prijímať (communio) Večeeru Pánovu. A tiež sú presvedčení o tom, že ekumenické hnutie má prinášať viac ovocia a sú sklamaní, keď vidia stagnáciu miesto odvážnych krokov vpred.

Mnoho ľudí v Nemecku nemá dostatočné poznatky o kresťanskej viere a ani záujem ju pochopiť, nehovoriac už o tom prijať ju. Ak cirkvi budú brať vážne poslanie: „*Chod'te teda a získavajte mi učeníkov vo všetkých národoch*“ (Mt 28, 19), musí im ísť predovšetkým o to, aby s týmito ľuďmi začali viesť dialóg. Cirkvi majú čeliť tejto výzve spoločne, miesto toho, aby to robila každá za seba, lebo tak sa môžu vzájomne zo svojich skúseností učiť a povzbudzovať. Ak sa zamerajú na

spoločnú vieru, môže to posilniť puto medzi cirkvami. Spoločné úsilie o to, aby sa vyjadrila kresťanská viera v jazyku zrozumiteľnom pre súčasníkov, môže viesť samotné cirkvi okrem toho k hlbšiemu pochopeniu svojej viery. Spomienka na 500. výročie reformácie môže byť príležitosťou, aby upozornila verejnosť – tak kresťanov, ako aj nekresťanov – na to, čím je kresťanská viera predovšetkým: Božia láska v Kristovi voči nám ľuďom a voči celému stvoreniu. To je dôvod, prečo sa cirkvi v Nemecku rozhodli, že spomienku na reformáciu budú sláviť ako „oslavu Krista“.

TÝŽDEŇ MODLITIEB ZA JEDNOTU KREŠŤANOV

Témy rokov 1968 – 2016

V roku 1968 sa po prvýkrát začali používať materiály, ktoré spoločne pripravila Komisia pre vieru a poriadok Svetovej rady cirkví v spolupráci s Pápežskou radou na podporu jednoty kresťanov.

1968 Na chválu jeho slávy (*Efezanom 1, 14*)

To the praise of his glory

1969 Povolání pre slobodu (*Galat'anom 5, 13*)

Called to freedom

(Prípravné stretnutie sa uskutočnilo v Ríme, Taliansko)

1970 My sme totiž Boží spolupracovníci (*Prvý list Korint'anom 3, 9*)

We are fellow workers for God

(Prípravné stretnutie sa uskutočnilo v kláštore v Niederaltaichu, Nemecko)

- 1971 ... a spoločenstvo Svätého Ducha (*Druhý list Korint'anom* 13, 13)
... and the communion of the Holy Spirit
(Prípravné stretnutie sa uskutočnilo v Bari, Taliansko)
- 1972 Nové prikázanie vám dávam (*Evanjelium podľa Jána* 13, 34)
I give you a new commandment
(Prípravné stretnutie sa uskutočnilo v Ženeve, Švajčiarsko)
- 1973 Pane, nauč nás modliť sa (*Evanjelium podľa Lukáša* 11, 1)
Lord, teach us to pray
(Prípravné stretnutie sa uskutočnilo v opátstve Montserrat, Španielsko)
- 1974 Aby každý jazyk vyznával: Ježiš Kristus je Pán (*Filipanom* 2, 1 – 13)
That every tongue confess: Jesus Christ is Lord
(Prípravné stretnutie sa uskutočnilo v Ženeve, Švajčiarsko)
- 1975 Boží zámer: všetko v Kristovi (*Efezanom* 1, 3 – 10)
God's purpose: all things in Christ
(Materiál pripravila austrálska skupina. Prípravné stretnutie sa uskutočnilo v Ženeve, Švajčiarsko)
- 1976 Budeme mu podobní (*Prvý Jánov list* 3, 2) alebo: Povolání stať sa tým, čím sme
We shall be like him or, Called to become what we are

(Materiál zostavila karibská konferencia cirkví. Prípravné stretnutie sa uskutočnilo v Ríme, Taliansko)

1977 Spoločne vytrváme v nádeji (*Rimanom 5, 1 – 5*)

Enduring together in hope

(Materiál zostavili v Libanone uprostred občianskej vojny. Prípravné stretnutie sa uskutočnilo v Ženeve, Švajčiarsko)

1978 Už nie ste cudzinci (*Efezanom 2, 13 – 22*)

No longer strangers

(Materiál zostavil ekumenický tím v Manchestri, Anglicko)

1979 Slúžte si navzájom na Božiu slávu (*Prvý Petrov list 4, 7 – 11*)

Serve one another to the glory of God

(Materiál je z Argentíny. Prípravné stretnutie sa uskutočnilo v Ženeve, Švajčiarsko)

1980 Príď kráľovstvo tvoje (*Evanjelium podľa Matúša 6, 10*)

Your kingdom come

(Materiál zostavila ekumenická skupina v Berlíne, Nemecko. Prípravné stretnutie sa konalo v Miláne)

1981 Jeden Duch – rôzne dary – jedno telo (*Prvý list Korint'anom 12, 3b – 13*)

One Spirit – many gifts – one body

(Materiál zostavili Graymoor Fathers, USA. Prípravné stretnutie sa konalo v Ženeve, Švajčiarsko)

- 1982 Nech nájdú všetci svoj domov v tebe, ó, Pane (*Žalm 84*)
May all find their home in you, O Lord
(Materiál bol z Kene. Prípravné stretnutie sa uskutočnilo v Miláne, Taliansko)
- 1983 Ježiš Kristus – život sveta (*Prvý Jánov list 1, 1 – 4*)
Jesus Christ – the Life of the World
(Materiál pripravila ekumenická skupina z Írska. Prípravné stretnutie sa konalo v Céligny-Bossey, Švajčiarsko)
- 1984 Povolání byť jedno skrze kříž nášho Pána (*Prvý list Korint'anom 2, 2 a Kolosanom 1, 20*)
Called to be one through the cross of our Lord
(Prípravné stretnutie sa uskutočnilo v Benátkach, Taliansko)
- 1985 Zo smrti do života s Kristom (*Efezanom 2, 4 – 7*)
From death to life with Christ
(Materiál zostavili na Jamajke. Prípravné stretnutie sa konalo v Grandchampe, Švajčiarsko)
- 1986 Budete mi svedkami (*Skutky apoštolov 1, 6 – 8*)
You shall be my witnesses
(Materiál zostavili v Slovinsku, prípravné stretnutie sa konalo v Juhoslávii)

- 1987 Zjednotení v Kristovi – nové stvorenie (*Druhý list Korint'anom 5, 17 – 6, 4a*)

United in Christ – a new creation

(Materiál pripravili v Anglicku, prípravné stretnutie sa uskutočnilo v Taizé, Francúzsko)

- 1988 Božia láska vyháňa strach (*Prvý Jánov list 4, 18*)

The love of God casts out fear

(Materiál zostavený v Taliansku, prípravné stretnutie bolo v Pinerole, Taliansko)

- 1989 Budovanie spoločenstva: jedno telo v Kristovi (*Rimanom 12, 5 – 6a*)

Building community: one body in Christ

(Materiál pripravili v Kanade, prípravné stretnutie sa konalo vo Whaley Bridge, Anglicko)

- 1990 Aby všetci jedno boli... aby svet uveril (*Evanjelium podľa Jána 17*)

That they all may be one... That the world may believe

(Materiál zostavili v Španielsku, prípravné stretnutie bolo v Madride, Španielsko)

- 1991 Chváľte Hospodina, všetky národy! (*Žalm 117 a Rimanom 15, 5 – 13*)

Praise the Lord, all you nations!

(Materiál pripravili v Nemecku, prípravné stretnutie sa konalo v Rotenburgu na Fulde, Nemecko)

- 1992 Ja som s vami po všetky dni... Chod'te teda (*Evanjelium podľa Matúša 28, 16 – 20*)
I am with you always... Go, therefore
(Materiál zostavili v Belgicku, prípravné stretnutie sa uskutočnilo v Bruggách, Belgicko)
- 1993 Prinášajme ovocie Ducha na kresťanskú jednotu (*Galaťanom 5, 22 – 23*)
Bearing the fruit of the Spirit for Christian unity
(Materiál pripravili v Zaire. Prípravné stretnutie sa konalo v blízkosti Zürichu, Švajčiarsko)
- 1994 Božia domácnosť: povolání byť jedno srdcom a myslou (*Skutky apoštolov 4, 23 – 37*)
The household of God: called to be one in heart and mind
(Materiál zostavili v Írsku, prípravné stretnutie bolo v Dubline, Írsko)
- 1995 Koinonia: spoločenstvo v Bohu a medzi sebou navzájom (*Evanjelium podľa Jána 15, 1 – 17*)
Koinonia: communion in God and with one another
(Materiál pripravila Komisia pre vieru a poriadok, prípravné stretnutie sa konalo v Bristole, Anglicko)
- 1996 Hľa, stojím pri dverách a klopem (*Zjavenie Jána 3, 14 – 22*)
Behold, I stand at the door and knock
(Prípravný materiál zostavili v Portugalsku, stretnutie sa konalo v Lisabone, Portugalsko)

- 1997 V mene Krista vás prosíme: Zmierte sa s Bohom (*Druhý list Korint'anom* 5, 20)

We entreat you on behalf of Christ, be reconciled to God

(Materiál pripravila Severská ekumenická rada, prípravné stretnutie sa konalo v Štokholme, Švédsko)

- 1998 Duch prichádza na pomoc našej slabosti (*Rimanom* 8, 14 – 27)

The Spirit helps us in our weakness

(Prípravný materiál bol z Francúzska, stretnutie sa konalo v Paríži)

- 1999 Boh bude s nimi prebývať a oni budú jeho ľuďom (*Zjavenie Jána* 21, 1 – 7)

He will dwell with them as their God, they will be his peoples

(Prípravný materiál pripravili v Malajzii, stretnutie sa konalo v kláštore v Bose, Taliansko)

- 2000 Požehnaný Boh, ktorý nás požehnal v Kristovi (*Efezanom* 1, 3 – 14)

Blessed be God who has blessed us in Christ

(Prípravný materiál zostavila Rada cirkví Blízkeho východu, stretnutie sa uskutočnilo v La Verne, Taliansko)

- 2001 Ja som cesta, pravda i život (*Evanjelium podľa Jána* 14, 6)

I am the Way, and the Truth, and the Life

(Prípravný materiál zostavili v Rumunsku a stretnutie sa konalo v meste Vulcan, Rumunsko)

- 2002 U teba je prameň života (*Žalm 36, 5 – 10*)
For with you is the fountain of life
(Prípravný materiál zostavila CEEC a CEC, stretnutie bolo blízko Augsburgu, Nemecko)
- 2003 Tento poklad máme v hlinených nádobách (*Druhý list Korint'anom 4, 4 – 18*)
We have this treasuer in clay jars
(Prípravný materiál zostavili v Argentíne, stretnutie bolo v Los Rubios, Španielsko)
- 2004 Svoj pokoj vám dávam (*Ján 14, 23 – 31. 27*)
My peace I give to you
(Prípravný materiál zostavili v Aleppe, Sýria. Stretnutie bolo v Palerme, Taliansko)
- 2005 Kristus, jediný základ Cirkvi (*Prvý list Korint'anom 3, 1 – 23*)
Christ, the one foundation of the Church
(Prípravný materiál bol zo Slovenska, stretnutie sa konalo v Piešťanoch)
- 2006 Lebo kde sú zhromaždení dvaja alebo traja v mojom mene, tam som medzi nimi (*Evanjelium podľa Matúša 18, 18 – 20*)
Where two or three are gathered in my name, there I am among them

(Prípravný materiál pochádzal z Írska. Stretnutie sa konalo v Prosperous, Co. Kildare, Írsko)

2007 Aj hluchým dáva sluch a nemým reč (*Evanjelium podľa Marka 7, 31 – 37*)

He even makes the deaf to hear and the mute to speak

(Prípravné materiály zostavili v Južnej Afrike, stretnutie sa konalo vo Faverges, Francúzsko)

2008 Neprestajne sa modlite (*Prvý list Tesaloničanom 5, 12a. 13b .18*)

Pray without ceasing

(Prípravné materiály zostavili v USA. Stretnutie sa konalo v Graymoor, Garrison, USA)

2009 A budú jedno v tvojej ruke (*Ezechiel 37, 15 – 28*)

That they may become one in your hand

(Prípravné materiály zostavili v Kórei, stretnutie sa konalo v Marseille, Francúzsko)

2010 Vy ste toho svedkami (*Evanjelium podľa Lukáša 24, 48*)

You are witnesses of these things

(Prípravný materiál pochádza zo Škótska. Stretnutie sa konalo v Glasgowe, Škótsko)

2011 Jednotní v učení apoštolov, v bratskom spoločenstve, lámaní chleba a modlitbách (*Skutky apoštolov 2, 42*)

One in the apostle's teaching, fellowship, breaking of bread and prayer (cf. Acts 2:42)

Prípravný materiál z Jeruzalema, stretnutie sa konalo v Saydnaya, Sýria)

- 2012 Všetci budeme premenení víťazstvom skrze nášho Pána Ježiša Krista (*Prvý list Korint'anom* 15, 51 – 58)

We will be all Changed by the Victory of our Lord Jesus Christ

(Prípravný materiál z Poľska, stretnutie sa konalo vo Varšave, Poľsko)

- 2013 Čo žiada od nás Boh? (porovnaj *Micheáš* 6, 6 – 8)

What does God require of us?

(Prípravný materiál z Indie, stretnutie sa konalo v Bangalore, India)

- 2014 Je Kristus rozdelený? (*Prvý list Korint'anom* 1, 1 – 17)

Has Christ been divided?

(Prípravný materiál je z Kanady, prípravné stretnutie sa konalo v Montreale, Kanada)

- 2015 Ježiš jej povedal: Daj sa mi napíť! (*Evanjelium podľa Jána* 4, 7)

Jesus said to her: „Give me to drink“

(Prípravný materiál z Brazílie, stretnutie sa konalo v São Paulo, Brazília)

- 2016 Povolání zvestovat' velké skutky Pánove (*Prvý Petrov list* 2, 9)

Called to proclaim the mighty acts of the Lord

(Prípravný materiál z Lotyšska, prípravné stretnutie sa konalo v Rige, Lotyšsko)

2017 Zmierenie – ženie nás Kristova láska (porov. *Druhý Korint'anom* 5, 14 – 20)

(Prípravný materiál z Nemecka, prípravné stretnutie sa konalo vo Wittenbergu, Nemecko)

KLÚČOVÉ DÁTUMY V DEJINÁCH

TÝŽDŇA MODLITIEB ZA JEDNOTU KREŠŤANOV

- 1740 Približne v tomto roku vzniklo v Škótsku turíčne hnutie s prepojením na Severnú Ameriku. V ich prebudeneckom poslanstve bola výzva na modlitbu za a so všetkými cirkvami.
- 1820 Reverend James Haldane Stewart publikuje: *Návody na všeobecné zjednotenie kresťanov pri vyliatí Ducha.*
- 1840 Reverend Ignatius Spencer, ktorý konvertoval na rímsky katolicizmus, navrhuje *Zjednotenie modlitby za jednotu.*
- 1867 Prvá konferencia anglikánskych biskupov v Lambethe zdôrazňuje v preambule svojho vyhlásenia modlitbu za jednotu.

- 1894 Pápež Lev XIII. povzbudzuje k modlitbe v Oktáve modlitieb za jednotu v súvislosti s Turícami.
- 1908 Reverend Paul Wattson prvýkrát inicioval zachovávanie Oktávy za jednotu cirkvi.
- 1926 Hnutie Viera a poriadok začína vydávať *Návrhy na Oktávu modlitieb za kresťanskú jednotu*.
- 1935 Abbé Paul Couturier z Francúzska obhajuje Celosvetový týždeň modlitieb za kresťanskú jednotu na širokom základe modlitieb za „jednotu, ktorú chce Kristus prostriedkami, akými on chce.“
- 1958 Kresťanská jednota (Unité Chrétienne, Lyon, Francúzsko) a Komisia pre vieru a poriadok Svetovej rady cirkví začínajú spoločne pripravovať materiály na Týždeň modlitieb.
- 1964 V Jeruzaleme sa pápež Pavol VI. a patriarcha Athenagoras I. spoločne modlili Ježišovu veľkňazskú modlitbu: „aby všetci boli jedno“ (*Evanjelium podľa Jána 17*).
- 1964 Dekrét Druhého vatikánskeho koncilu o ekumenizme zdôrazňuje, že modlitba je dušou ekumenického hnutia a nabáda k zachovávaniu Týždňa modlitieb.
- 1966 Komisia pre vieru a poriadok Svetovej rady cirkví (SRC) a Sekretariát pre napomáhanie jednoty kresťanov (dnes známy ako Pápežská rada na

podporu jednoty kresťanov) začali oficiálnu spoločnú prípravu materiálov na Týždeň modlitieb.

- 1968 Prvýkrát sa oficiálne použili materiály na Týždeň modlitieb, ktoré spoločne pripravili Komisia pre vieru a poriadok a Sekretariát pre napomáhanie jednoty kresťanov (dnes známy ako Pápežská rada na podporu jednoty kresťanov)
- 1975 Prvýkrát sa použil materiál na Týždeň modlitieb, ktorý vychádzal z navrhovaného textu miestnej ekumenickej skupiny. Skupina z Austrálie bola prvá, ktorá sa venovala plánu pripraviť prvý návrh na rok 1975.
- 1988 Materiály Týždňa modlitieb sa použili na inauguračnej bohoslužbe Kresťanskej federácie Malajzie, ktorá spája hlavné kresťanské zoskupenia v krajine.
- 1994 V medzinárodnej skupine, ktorá pripravovala texty na rok 1996, boli aj zástupcovia YMCA a YWCA.
- 2004 Medzi Komisiou pre vieru a poriadok (SRC) a Pápežskou radou na podporu jednoty kresťanov (Katolícka cirkev) sa dosiahla dohoda, že sa materiály na Týždeň modlitieb za jednotu kresťanov vydajú spoločne a pripraví v tom istom formáte.
- 2008 Spomienková oslava 100. výročia Týždňa modlitieb za jednotu kresťanov (Oktáva za kresťanskú jednotu, ktorá bola jeho predchodcom, sa prvýkrát začala sláviť v r. 1908).

Komisia pre vieru a poriadok

Svetovej rady cirkví

P. O. BOX 2100

CH – 1211 Genève 2

Switzerland

[*infowcc@wcc-coe.org*](mailto:infowcc@wcc-coe.org)

[*www.oicumene.org*](http://www.oicumene.org)

Pápežská rada na podporu jednoty kresťanov

VA – 00120 Cité du Vatican

[*office@christianunity.va*](mailto:office@christianunity.va)

[*www.vatican.va*](http://www.vatican.va)